

DGI Østjyllands hørings svar til "Sports- og fritidspolitik 2022-25, Facilitetsstrategi for sports- og fritidsområdet samt Outdoorstrategi"

DGI Østjylland har med stor interesse læst udkastet til Sports- og fritidspolitik 2022-25, Facilitetsstrategi for sports- og fritidsområdet samt Outdoorstrategi.

Som kommunens største idrætsorganisation, der repræsenterer 309 aarhusianske idrætsforeninger med i alt 113.423 medlemmer, har vi naturligvis en særlig interesse i politikken, de afledte strategier og konkrete indsatser if. til at sikre de bedste muligheder for idræt, bevægelse og foreningsliv i Aarhus.

På den baggrund har vi en række generelle bemærkninger til udkastene samt mere specifikke kommentarer til indholdet i de tre udkast.

Generelle bemærkninger:

Først og fremmest vil vi gerne udtrykke vores glæde og tilfredshed med såvel processen som udkastene, der er udtryk for en mere helhedsorienteret, inddragende og ambitiøs tilgang til området. Særligt er det glædeligt med erkendelsen af et behov for særlige strategier for faciliteter og outdoor. Områder, der har været underprioriteret i Aarhus til trods for, at data og viden i en årrække har påpeget såvel udfordringer som potentialer på både facilitets- og outdoorområdet. En forsømmelse, der har spillet en stor rolle i den veltilrettelagte proces med at lave sports- og fritidspolitikken, men også i den nyligt overståede valgkamp. Et klart signal om, at sports- og fritidsområdet er kernevelfærd og at ambitionerne skal være markant højere i Aarhus, men i særdeleshed også at de fine ord skal omsættes i handling.

Bevæg Dig For Livet

Det undrer os, at visionerne, målene og indsatsområderne i Aarhus Kommunes visionsaftale for årene 2019-2024 med Danmark Idrætsforbund og DGI ikke står klarere frem i udkastene. Aftalen indeholder nemlig klare mål for at øge andelen af idræts- og foreningsaktive aarhusianerne gennem følgende indsatser:

Vi vil arbejde for **Fællesskaber**, som er åbne, og hvor der er plads til alle.

- Understøtte foreningslivet og idrætsfællesskaber i forhold til at modtage og fastholde de nye aktive.
- Skabe nye aktiviteter og fællesskaber sammen med lokale aktører.

Vi vil skabe større **Lighed i sundhed** ved at øge mulighederne for organiseret og selvorganiseret idræt og bevægelse, så alle har adgang til og mulighed for at deltage i sunde fællesskaber.

- Gennem dialog med borgerne at understøtte tiltag rettet mod udsatte målgrupper.
- Arbejde med kapacitetsopbygning og aktivitetsudvikling i foreninger og idrætsfællesskaber i og omkring udsatte boligområder.

Vi vil sikre **Brobygning**, der skaber forbindelser mellem byens aktører, så vi fortsat har en by i bevægelse.

- Bygge bro mellem daginstitutioner, folkeskoler og andre kommunale institutioner samt relevante lokale idrætsaktører.
- Bedre overgange mellem de offentlige sundhedsaktører og de relevante lokale idrætsaktører eksempelvis gennem "motion og fællesskab på recept".

Vi vil arbejde for **Gode rammer for alle**.

- Tidssvarende faciliteter til de almindelige folkeoplysende aktiviteter og til det selvorganiserede forenings- og fritidsliv.
- Byrum og natur, der opfordrer til bevægelse samt infrastruktur, der inviterer til aktiv transport.
- Fritids- og idrætsfaciliteter skal være en fast del af byudviklingen.

Den mangelfulde kobling til denne ambitiøse aftale, hvor der er etableret særskilt politisk og administrativ samarbejdsstruktur og blandt andet ansat en fælles projektledelse på tværs af hele Aarhus Kommune, virker som en forglemmelse. Særligt når man tænker på, at meget af indholdet i politik og strategier er direkte afledt af og sammenhængende med arbejdet i Bevæg Dig For Livet.

Lav en bevægelsesstrategi for børn og unge

DGI vil foreslå, at der bliver suppleret med en bevægelsesstrategi for børn og unge på lige fod med outdoor- og facilitetsstrategien. Vi ved, at idræt og bevægelse kommer ind i de formative år, hvor kommunen har en særlig rolle og ansvar i form af arbejdet i børneinstitutioner, skoler og fritidstilbud mv. Der er efterhånden mange gode eksempler på at få idræt og bevægelse ind i institutionernes og skolens dagligdag samt hvordan de kan samarbejde med lokalsamfundet og særligt idrætsforeningerne.

Det kan passende ske med forbillede i Vesthimmerlands Kommune, der har valgt at hver enkelt skole i kommunen selv beslutter sin bevægelsesstrategi ud fra et krav om, at skolerne skal lave en handleplan og definere nogle mål, der får flere børn til at bevæge sig mere. Et første skridt i retningen mod en bevægelsesstrategi for børn og unge kunne være at nævne i sports- og fritidspolitikken, at Aarhus Kommune vil igangsætte arbejdet i samarbejde med Magistraten for Børn og Unge.

Specifikke indholdsmæssige kommentarer

SPORTS- OG FRITIDSPOLITIK 2022-25

Sæt tal på visionerne

Politikken er bygget meget idealistisk op if. til "her skal vi hen" og i alle de nævnte punkter er der mange flotte hensigter. Det er godt at få sigtepunkterne på plads, men med Aarhus' lave placeringer på næsten alle idræts-parametre if. til andre kommuner er der behov for konkrete handlinger. Vi savner derfor nogle målbare visioner. Som nævnt er det unaturligt, at Bevæg dig for livet aftalens målbare mål ikke er integreret i politikken, da de kunne være direkte overførbare. Målene er:

- **Øge andelen af fysisk aktive aarhusianere fra 76% til 80%**
- **Øge andelen af foreningsaktive aarhusianere fra 41% til 45%**

Vær mere præcis på samarbejdet med fritidslivet

I forlængelse af ovenstående kommentarer om konkretisering af politikken, kunne det med fordel præciseres, hvordan kommunen forestiller sig samarbejdet alle idrættens interessenter. På det overordnede niveau kunne det være i form af årlige idrætspolitiske stormøde, hvor eksekveringen af politik og strategier drøftes med udgangspunkt i fx udviklingen af medlems- og aktivitetstal, Etablering af advisory boards fx på hvert strategiområde kunne være et andet tiltag, der på en mere moderne måde kunne involvere bredere og mere uformelt end for nuværende. DGI stiller sig gerne til rådighed for optimering og udvikling af både det formelle og uformelle samarbejde med såvel de organiserede som de uorganiserede idrætsaktører.

Frivillighed - nu og i fremtiden

Det frivillige foreningsarbejde fylder heldigvis meget i politikken, og DGI deler ambitionen om, at det frivillige foreningsliv skal respekteres og anerkendes som en uundværlig brik i det levede liv lokalt. Vi kunne dog godt tænke os, at det blev tilføjet, at det skal være endnu mere attraktivt at være frivillig i Aarhus Kommune fx gennem mindre bureaukrati, endnu bedre økonomiske støttemuligheder samt understøttelse af fremtidens frivillige.

Der opleves udfordringer med at rekruttere frivillige efter corona-perioden og suppleret af oplevelsen af, at især de unges frivillighed har trange kår, er det en opgave vi i fællesskab skal løse. De første erfaringer med foreningsudviklere (i BMI, TMG og Frydenlund) peger på en mulig løsning, da det ser ud til at styrker det lokale engagement og frivilligheden, hvorved der kommer flere frivillige i alle aldersgrupper med i foreningerne. Hvilket igen betyder flere foreningsmedlemmer.

Faciliteter og mødesteder

Facilitetsudfordringerne er velkendte og desuden velbeskrevne i politikken samt i facilitetsstrategien. Det virker dog som om at facilitetsperspektivet stadig er ret forankret i en traditionel tilgang. Konkret illustreret ved, at det forventede antal af fodboldbaner i 2030 skal være 32 flere end nu. Til trods for at antallet af fodboldspillere i Aarhus ikke er steget de seneste ti år og der så vidt vides ikke er ventelister til nogen fodboldhold. Derfor kunne det være mere relevant at kigge på behovet for fx gymnastik- og svømmefaciliteter.

Tillige bør løsningerne if. til faciliteter og mødesteder bredes ud på tværs af den kommunale organisation, da det i særdeleshed også omfatter skoler, plejehjem mv. Så fokus ikke kun er mødesteder som deles af fritidsbrugere, men også deles med andre borgere. Der er allerede gode eksempler if. til brug af fitnessfaciliteter på plejehjem til etablering af selvtrænerforeninger. Til gengæld opleves der ofte udfordringer med brugen af skolernes idrætsfaciliteter i dagtimerne og i ferier, hvilket mindsker kapacitetsudnyttelsen betragteligt.

Idrætspolitik eller sportspolitik

Det kan opleves som ordkløveri, men der er efter DGI's opfattelse en væsentlig forskel på at bruge af ordet sport i stedet for idræt.

Sport er jf. Den Danske Ordbog defineret som "*(konkurrencepræget) fysisk aktivitet eller spil der udøves enten individuelt eller i hold efter et bestemt sæt regler og ofte med brug af særligt udstyr og særlige redskaber*".

Idræt er derimod defineret som *"fysiske aktiviteter som med eller (ofte) uden brug af redskaber har til formål at styrke og træne kroppen, evt. i konkurrence med andre"*.

Når man ser på politikken brede sigte og opmærksomheden på såvel de selvorganiserede brugere som naturen som arena for idræt og bevægelse, så er idræt et mere præcist begreb

FACILITETSSTRATEGI

DGI synes det er fantastisk, at der endelig kommer en facilitetsstrategi, der tager fat i en lang række af de udfordringer, der er på facilitetsområdet. Vi deler fuldstændig intentionerne om at bruge "bruge pladsen klogt" og har stor tiltro til, at facilitetsstrategien kan gøre fremtidige beslutninger om faciliteter mere databaseret og strategisk.

Det er særligt vigtigt, at der fokuseres på udfordringerne med byudvikling og byfortætning. At der i visse områder er et stigende befolkningstal uden at det har resulteret i flere foreningsmedlemmer er ikke et argument for, at der ikke er behov for flere faciliteter. At der ikke kommer flere medlemmer i foreningerne skyldes jo netop, at der faktisk ikke er plads til flere! Så byplanlægningen skal sikre rum og rammer til et lokalt aktivt foreningsliv – både for børn, unge, voksne og seniorer. I den forbindelse kunne det være relevant at nævne de særlige problemstillinger, der skal løses i Aarhus midtby. Selvom der nævnes muligheden for, at pladsmanglen i Aarhus midtby kan løses ved at bruge tagene, gårde osv., så er der tale om kosmetiske tiltag, der indtil videre ikke har ændret facilitetsudbuddet. Det kunne derimod være mere ambitiøst at arbejde med muligheden for at bygge i højden, og der er allerede et par projekter, der kunne realiseres. Herudover er der særlige potentialer for at arbejde med udvidelsen af Aarhus Universitet, der kan medvirke til at afhjælpe facilitetsmanglen i Aarhus midtby – og samtidig imødegå udfordringerne if. til den manglende idræts- og foreningsdeltagelse fra de mange unge aarhusianere.

Kort sagt vil det være et kæmpeskridt i den rigtige retning at få inkluderet idrætsfaciliteter og -mødesteder i alle de relevante kommunale planer og projekter. Som der står nævnt fordrer det et styrket samarbejde med Børn og Unge, men ikke mindre samarbejdet med Teknik og Miljø samt Sundhed og Omsorg. Der er allerede gode eksempler på at aktivere fitnessfaciliteterne på plejehjemmene, men desværre også mindre gode eksempler på mulighederne for at bruge kommunens grønne og blå områder samt skolernes idrætsfaciliteter i dagtimerne og i ferier. Hvilket ikke er befordrende for en god udnyttelse af faciliteterne.

Finansiering af og beslutning om faciliteter

Der er nogle interessant perspektiver på hvordan finansiering kan ske i fremtiden. DGI er fortalende for en differentieret tilgang. Nogle gange kan større/fuldstændig kommunal finansiering af nye faciliteter være relevant, da det vil imødekomme behovene for mindre ressourcestærke foreninger/idrætter/lokalområder. Modellen med medfinansiering kan også fortsat være relevant. Ligesom køb af byggeretter eller lignende også kan være model, der kan bringes i anvendelse i forhold til fritidsfaciliteter.

Sådan en ny tilgang vil efter DGI's mening fordrer en endnu mere åben og inddragende beslutningsproces, hvor alle dele af idræts- og fritidslivet er repræsenteret.

OUTDOORSTRATEGI

Vi er i DGI også meget tilfredse med, at der nu kommer en strategi for arbejdet med outdoor-området. Andre kommuner er allerede meget langt i at prioritere og arbejde med outdoor, hvilket tilsiger, at Aarhus Kommune bør prioritere en del ressourcer for at komme på omgangshøjde. Selvom der er faciliteter og muligheder i Aarhus, så opleves det ikke som om der har været et strategisk fokus eller sammenhæng i arbejdet med outdoor, hvilket bl.a. kan aflæses i mange frivilliges frustrationer over mulighederne for at etablere og udvikle faciliteter samt afvikle arrangementer.

Forhåbentlig kan outdoorstrategien hjælpe på en fælles tilgang og ikke mindst fælles formidling af outdoormulighederne. Her kan Silkeborg Kommune med fordel tjene som inspiration if. til prioritering og dermed investeringer i både faciliteter, formidling og ikke mindst de mange forskellige foreninger og fællesskaber, der bruger naturen. Strategien har i den nuværende udgave meget fokus på at skabe sammenhæng mellem faciliteterne og ikke så meget på frivilligheden og fællesskaberne, hvilket er en farlig kurs. Som det fx ses af erfaringerne med Aarhus Watersport Complex, disc golf-klubben Opdrift, Aarhus Beachvolley Club, Sport X og Aarhus Trailbuilders, så er kulturen/fællesskabet afgørende, hvis vi vil have flere faciliteter til at blomstre og dermed endnu flere aarhusianere til at dyrke outdoorlivet.

Flere projekter frem til 2025

Der bliver nævnt seks gode pilotprojekter i strategien. Disse projekter bør ikke være de eneste, der arbejdes med de kommende år. Et muligt supplerende projekt kunne være området den Permanente til Træskibshavn nedenfor Riis Skov.

Forslaget har været nævnt af flere, bl.a. ud fra ønsket om at skabe flere natur- og idrætsfaciliteter til beboerne på Aarhus Ø. Strand eller promenaden-ideen er ikke konkretiseret, men her kunne man med fordel i outdoorstrategien nævne muligheden for at arbejde med arealet eller med andre projekter forholde sig til problemstillingen om manglende idrætsfaciliteter på Aarhus Ø. Det er ikke løst med det gode projekt omkring Bassin 7 eller de forhåbentlig kommende idrætsfaciliteter i forbindelse med et kommende skolebyggeri.

Ligeledes bør ambitionerne for blå og grønne trailcentre være større end Thors Hytte, da steder som True Skov, Lisbjerg Skov, de sydlige Marselisborgskove og det nævnte område ved Riis Skov, vil være naturlige udgangspunkter for outdooraktiviteter. Det er også vigtigt, at de forskellige grønne områder i og omkring Aarhus bliver forbundet med stisystemer, så man rent faktisk kan bevæge sig rundt mellem dem (også fra midtbyen).

DGI stiller sig naturligvis gerne vores erfaringer, ressourcer og gode ideer til rådighed for videre drøftelser og konkrete indsatser som følge af den endelige godkendelse af Sport- og fritidspolitikken samt facilitets- og outdoorstrategien.

På vegne af DGI Østjylland

Torben Märcher
Formand

Lars Mandrup
Næstformand

Flemming Poulsen
Direktør